

Sygn. akt: VII C 888/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Rejonowy w L. VII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Renata Mierzwicka
Protokolant:	sekr. sądowy Andrzej Janas

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2014 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej A. K. reprezentowanej przez K. K.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 2.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

III. nakazuje powódce, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w L.) kwotę 1.020,52 zł tytułem nieuiszczonych w sprawie kosztów postępowania.

Sygn. akt VII C 888/13

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 28.05.2013 r. a skierowanym przeciwko stronie pozwanej (...)S.A z siedzibą w W. powódka A. K., działająca przez przedstawiciela ustawowego K. K. wniosła o zasądzenie na jej rzecz kwoty 50.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot 40.000 zł od dnia 01.04.2012 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 10.000 zł od dnia 15.08.2012 r. do dnia zapłaty oraz o wydanie rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu poprzez obciążenie nimi strony pozwanej.

W uzasadnieniu żądania powódka wskazał, że w dniu 18.10.2007 r. doszło do zdarzenia komunikacyjnego, w następstwie którego śmierć poniosła jej matka M. K. (1). Sprawcą wypadku był kierujący pojazdem marki F. (...) D. A., który naruszył zasady bezpieczeństwa, nie dostosowując prędkości jazdy do warunków atmosferycznych, w wyniku czego doprowadził do zderzenia pojazdów. Na skutek licznych obrażeń matka powódki M. K. (1) poniosła śmierć na miejscu wypadku.

Powódka podała, że śmierć matki zaburzyła u niej poczucie stabilności i bezpieczeństwa. Dziecko doznało szoku, a w jego zachowaniu dominował smutek, przygnębienie oraz płaczliwość. Powódka w kontakcie z rówieśnikami stała się nerwowa i konfliktowa. Przedwczesne odejście matki wywołało u niej istotne poczucie krzywdy, które uzasadnia żądanie pozwu.

Pismem z dnia 13.02.2012 r. powódka zwrócił się z roszczeniem do pozwanego o wypłatę kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej. W odpowiedzi pismem z dnia 12.05.2012 r. strona pozwana uznała żądanie powódki do kwoty 60.000 zł., argumentując, że ustalając wysokość świadczenia wzięto pod uwagę całokształt okoliczności zdarzenia takich jak np. cierpienie związane z utratą matki czy więzi uczuciowe.

Pismem z dnia 10.07.2012 r. strona powodowa wniosła odwołanie od przedmiotowej decyzji, strona pozwana podtrzymała swoje stanowisko.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powódki kosztami postępowania w sprawie.

W uzasadnieniu(...)S.A z siedzibą w W. przyznał, że ponosi co do zasady odpowiedzialność za skutki zdarzenia z dnia 18.10.2007 r., gdyż sprawca posiadał u niego obowiązkowe ubezpieczenie OC. Strona pozwana podniosła, że wypłaciła stronie powodowej kwotę 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę, która to kwota zdaniem strony pozwanej stanowi odpowiednią sumę. Zdaniem strony pozwanej powódka nie wykazała swojego roszczenia, a także nie uprawdopodobniła istotnego naruszenia dóbr osobistych w szczególności naruszenia więzi łączących powódkę z matką, przekraczających zakres relacji rodzinnych. Strona pozwana stoi na stanowisku, iż wysokość zadośćuczynienia powinno kształtować się w rozsądnych granicach, rekompensując doznane krzywdy i cierpienia, nie może tym samym prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18.10.2007 r. na drodze nr (...) w okolicach miejscowości B. w powiecie (...) D. A. umyślnie naruszył zasady ruchu drogowego w ten sposób, że prowadząc samochód osobowy F. (...) o nr rejestracyjnym (...), nie zachował należytej ostrożności, poruszając się z nadmierną prędkością, zjechał ze swojego pasa ruchu na pas ruchu w kierunku przeciwnym, doprowadzając do zderzenia jego pojazdu z nadjeżdżającym prawidłowo z naprzeciwka samochodem marki D. (...) o nr rejestracyjnym (...) kierowanym przez M. K. (1) - matkę małoletniej powódki. W wyniku obrażeń M. K. (1) zmarła na miejscu zdarzenia. Powodem jej śmierci były obrażenia zewnętrzne w postaci ran tłuczonych i dartych naskórka, liczne złamania, rozerwanie tętnicy głównej, skutkujące krwotokiem wewnętrznym oraz wstrząsem. Sprawca zdarzenia w jego dacie miał zawartą umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych z (...)S.A z siedzibą w W.

bezsporne

W chwili śmierci M. K. (1) miała 32 lata.

dowód:

- akt zgonu nr 209/2007 w aktach szkodowych nr 81746

Powódka w dacie zdarzenia miała 6 lat. Przed wypadkiem wychowywana była przez matkę M. K. (1) oraz ojca K. K., ich rodzina nie miała żadnych poważnych kłopotów. Małoletnia powódka była wesołym dzieckiem, nie sprawiającym problemów wychowawczych. Nie miała kłopotów z nawiązywaniem relacji z otoczeniem oraz rówieśnikami. Nie wykazywała również trudności z opanowaniem materiału w przedszkolu. Dziecko było emocjonalnie związane z matką, spędzało z nią większość wolnego czasu, wiadomość o jej śmierci wywołała u niej wstrząs, swoje emocje okazywała poprzez płacz, krzyk, złość, bała się sama spać. Bezpośrednio po wypadku nieznacznie obniżyła się jej

zdolność do koncentracji, w sferze emocjonalno - motywacyjnej i społecznej dziecko wykazywało zaburzenia pod postacią wzmożonego niepokoju, napięcia, braku stabilności emocjonalnej, utraty zainteresowań, bała się pozostawać sama.

Po wypadku powódka zamieszkała wraz z ojcem w domu dziadków J. oraz M. K. (2), którzy byli dla niej wsparciem oraz budowali poczucie stabilności i bezpieczeństwa. Pan M. K. (2), dziadek powódki, z racji wykształcenia pedagogiczno - resocjalizacyjnego czuwał nad stanem emocjonalnym oraz psychicznym powódki. Nie korzystała ona ze wsparcia lekarzy psychiatrów ani psychologów.

Obecnie stan emocjonalny jest znacznie stabilniejszy, dziecko chętnie chodzi do szkoły, ma swoje zainteresowania, nie ma problemów z koncentracją, uzyskuje ponad przeciętne wyniki w nauce. Nie ma problemów z nawiązywaniem relacji wciąż jednak emocjonalnie reaguje ma pytania o matkę, pojawia się wycofanie i smutek. Rodzina w której obecnie funkcjonuje tworzy stabilne relacje, które dają dziecku poczucie bezpieczeństwa i wsparcie.

dowód:

- oświadczenie k. 29, k. 75

-opinia k. 30

- oświadczenie k. 71

- przesłuchanie świadka J. K. k. 111

- przesłuchanie świadka M. K. (2) k. 111

- łączna opinia biegłych z zakresu psychologii oraz psychiatrii k. 137-141

Pismem z dnia 13.02.2012 r. powódka zgłosiła pozwanemu roszczenie o wypłatę kwoty 1000.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią jej matki M. K. (1).

Pismem z dnia 23.05.2012 r. pozwany wypłacił odszkodowanie uznając roszczenie do kwoty 60.000 zł. Pismem z dnia 10.07.2012 r. strona powodowa wniosła odwołanie od przedmiotowej decyzji. Strona pozwana nie zmieniła swojego stanowiska.

dowód:

- pismo z dnia 13.02.2012 r., k. 16-20

- pismo z dnia 23.05.2012 r., k. 22-23

- pismo z dnia 10.07.2012 r., k. 24-26

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest bezzasadne i podlega oddaleniu w całości.

Pozwany w toku procesu nie kwestionował swojej odpowiedzialności co do zasady za skutki wypadku z dnia 18.10.2007 r. Spór między stronami dotyczył wysokości zadośćuczynienia z tytułu utraty osoby bliskiej.

Poza sporem pozostawało również, że z tytułu zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej strona pozwana przyznała małoletniej powódce odszkodowanie w kwocie 60.000 zł. W dniu 03.08.2008 r. przepis art. 446 k.c. został zmieniony przez dodanie § 4, zgodnie z którym sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego, którego śmierć nastąpiła wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Poprzednio obowiązujący stan prawny nie dawał tak wyraźnej podstawy do

przyznania członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienia. Przyjmowano zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, że brak w kodeksie cywilnym odpowiednika art. 166 k.z., który stanowił podstawę roszczenia o zadośćuczynienie, oznaczał wykluczenie możliwości uwzględnienia tego rodzaju żądania. Nie oznacza to jednak, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie dostrzegano potrzeby naprawienia krzywdy wyrządzonej członkom rodziny zmarłego. W wielu orzeczeniach łagodząco restrykcyjną linię orzecznictwa przez stosowanie art. 446 § 3 k.c. do naprawienia także szkody niematerialnej (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 05.01.1968 r., I PR 424/67, nie publ., z dnia 27.11.1974r., II CR 658/74, nie publ., z dnia 30.11.1977 r.,) Wskazywano także, że art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r., II CSK 459/07, nie publ.). Po wejściu w życie z dniem 23.08.1996 r. przepisu art. 448 k.c. uznano w wyroku z dnia 14.01.2010 r., IV CSK 307/09 (nie publ.), a także w wyroku z 15.03.2012 r. I CSK 314/11 LEX 1164718, że ten właśnie przepis, a nie art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę ochrony odrębnego dobra osobistego, jaką jest bliska relacja pomiędzy zmarłym a osobą mu najbliższą – prawo do życia w rodzinie i utrzymywania tego rodzaju więzi rodzinnej. Dodanie § 4 do art. 446 k.c. wywołało jednak wątpliwości odnośnie relacji tego przepisu do art. 448 k.c. Sąd Najwyższy wyjaśnił je jednak w uchwale z dnia 27.10.2010 r., III CZP 76/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 42), w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 03.08.2008 r. jak i w uchwale z dnia 13.07.2011 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 32/11(OSNC 2012/1/10, Lex 852341) i w wyroku z 15.03.2012 r. I CSK 314/11. W nich to Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. ma zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 03.08.2008 r. Przepis ten nie uchylił jednak art. 448 k.c., jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Stanowisko to zostało potwierdzone także w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 10.11.2010 r., II CSK 248/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 44), z dnia 11.05.2011 r., I CSK 521/10 (nie publ.) oraz z dnia 16.04. 2014 r. V CSK 320/13 Lex nr 1463645. Na tle powyższych rozstrzygnięć Sądu Najwyższego przyjąć zatem należy, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 §1 k.c. także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 03.08.2008 roku wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy Sąd procedujący w niniejszej sprawie w pełni podziela wyżej zaprezentowane stanowisko judykatury. Nie ulega zatem wątpliwości, że po wprowadzeniu art. 446 § 4 k.c. podstawę dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przed dniem 3.08.2008 r. w następstwie naruszenia deliktem dobra osobistego w postaci szczególnej więzi rodzinnej, łączącej osobę zainteresowaną ze zmarłym, stanowi art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Z uwagi na to żądanie powoda oparte na treści art. 448 w związku z art. 24 k.c. należy uznać co do zasady za usprawiedliwione. Sporne w niniejszej sprawie była natomiast wysokość zadośćuczynienia należnego powódce za naruszenie dobra osobistego w postaci więzi rodzinnej w wyniku śmierci matki.

Sąd ustalając stopień krzywdy kierował się nie tylko subiektywnymi odczuciami powódki lecz także baczyl czy odczucia te usprawiedliwione są obiektywnymi okolicznościami. Za takim zakresem procedowania świadczy wykładnia normy prawnej wywodzonej z art. 24 k.c., w świetle której oceniając czy doszło do naruszenia dobra osobistego oraz skali tego naruszenia należy brać pod uwagę tak okoliczności subiektywne (leżące po stronie podmiotu, którego dobro naruszono), jak również okoliczności obiektywne - leżące poza sferą tego podmiotu.

Nie ulega wątpliwości, że utrata członka rodziny szczególnie tak bliskiego jakim jest matka zawsze wiąże się z poczuciem cierpienia, smutku czy żalu. Stopień odczuwanej krzywdy w przedmiotowej sprawie jest tym większy, że powódka straciła matkę w wieku zaledwie 6 lat. Doszło więc do zaburzenia poczucia stabilności oraz bezpieczeństwa w świecie dziecka. Powódka w wieku 6 lat była już na tyle świadoma i ukształtowane emocjonalnie, że odczuwa realną stratę oraz zauważa odmiennosc w codziennym funkcjonowaniu swojej najbliższej rodziny. Stan ten przełożył się widocznie na zachowanie powódki. Do tej pory wesoła, komunikatywna dziewczynka na skutek przeżycia

traumatycznej sytuacji stała się lękliwa, wycofana, płacziwa nerwowa oraz izolowała się od grupy rówieśniczej. Stan ten zmieniał się jednak wraz z upływem czasu oraz przeżywaną żałobą. Jak wykazano w toku postępowania 13-letnia dziś powódka jest wychowywana przez ojca oraz dziadków. Ukształtowana relacja rodzinna pomogła małoletniej na ustabilizowanie sytuacji emocjonalnej oraz oswojenie się ze stratą matki. Obecny stan emocjonalny powódki jest dobry, chętnie chodzi do szkoły, osiąga ponad przeciętne wyniki w nauce, ma dobre relacje z grupą rówieśniczą.

Sąd ma na uwadze, że powódkę z matką wiązała szczególna więź emocjonalna, spędzały bowiem ze sobą większość wolnego czasu i to matka przekazywała dziecku wzorce zachowań potrzebne do prawidłowego rozwoju. Sąd zdaje sobie również sprawę z faktu, że powódka wchodzi w wiek nastoletni, a wsparcie oraz rady matki są szczególnie dla dziewczynki niezwykle cenne oraz z faktu, że wspomnienie o matce zawsze pozostanie żywe i będzie wracało do powódki zapewne jeszcze przez wiele lat, jednak zdanie Sądu należy przyjąć, że sytuacja ta nie wpłynie negatywnie na dalszy rozwój psychiczny i emocjonalny powódki. Odnalazła się ona bowiem w nowej rzeczywistości i zdolna jest do jej zaakceptowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd przyjął, że adekwatnym do usprawiedliwionego stopnia krzywdy powódki będzie kwota zadośćuczynienia na poziomie 60.000 złotych, którą otrzymała ona w wyniku postępowania likwidującego szkodę.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w pkt I sentencji.

O kosztach sądowych w pkt II Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. orzeczono jak w pkt III wyroku.